

RQ-1601300101051100

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (W.E.F. 2016) (CBCS) Examination

February - 2019

Geography : Paper - 13

(Human Geography) (New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

- ૧ માનવ ભૂગોળનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર વિગતે સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૧ પ્રકૃતિ પ્રભાવવાદના સંદર્ભમાં માનવ અને પર્યાવરણના સંબંધો વિગતે સમજાવો. ૧૪
- ૨ દુનિયામાં વસ્તી વિતરણ પાછળ જવાબદાર પ્રાકૃતિક, આર્થિક અને સામાજિક પરિબળોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૨ સ્થળાંતરના પ્રકારો જણાવી, કોઈપણ એક પ્રકારના સ્થળાંતરનું વિગતે વર્ણન કરો. ૧૪
- ૩ માનવ સ્થળાંતર એટલે શું ? માનવ સ્થળાંતર પર અસર કરતાં પરિબળો વિગતે સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ શારીરિક લક્ષણોને આધારે દુનિયાની મુખ્ય માનવજાતિઓનો ટૂંકમાં પરિચય આપો. ૧૪
- ૪ “આજનો માનવી કુદરતી અંકુશમાંથી મુક્ત થઈ ગયો છે”. આ વિધાનની સમજૂતી આપો. ૧૪
અથવા
- ૪ માનવના વિકાસમાં ટેકનોલોજીના ફાળાનું મહત્ત્વ વિગતે સમજાવો. ૧૪
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર નોંધ લખો : ૧૪
(૧) સંભવવાદ
(૨) માનવ એક ભૌગોલિક પરિબળ તરીકે
(૩) આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થળાંતર
(૪) ભારતની મુખ્ય આદિવાસી જાતિ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Draw neat diagram wherever necessary.

1 Explain in detail the meaning and scope of Human Geography. 14

OR

1 Explain in detail the relationship between man and environment with special reference to determinism. 14

2 Discuss in detail the physical, economic and social factors for the responsible to distribution of population in the world. 14

OR

2 State the types of migration and describe in detail any one type of migration. 14

3 What is human migration ? Explain in detail the factors effecting on human migration. 14

OR

3 Give brief introduction of the main world human race according to their anthropological characteristics. 14

4 "Today's man is relieved from the nature's control". Explain the statement. 14

OR

4 Explain in detail the importance of role of technology in the development of a man. 14

5 Write notes on any **two** of the following : 14

- (1) Possibilism
  - (2) Man as a geographical factor
  - (3) International Migration
  - (4) Major types of tribes in India.
-